

Kronika o Bruncvíkovi

(konec 14. století)

Když bieše po smrti Štilfridově, tehdy Bruncvík, syn jeho, uvázal se ve všecko zbožie i poče to zbavovati s velikú pilností, dokládaje se starších rady podlé rozkázanie a naučenje otce svého. Uměl každého podlé řádu jeho uctiti, světské i duchovnie, sirotky, vdovy, panny i panie, nebo bieše poctivé knieže a velmi šlechtné, že po všech jiných zemiech o něm praviechu dobú pověst.

A když bylo po dvú letú a po třech měsíciach po smrti otce jeho, rozpomenuv se Bruncvík na dobrodinie otce svého, co jest dobrého on české země učinil a dobyl svým životem, i řekl jest k své paní: „Má Neomenia, toť věděti dávám, žeť já miením jeti a hledati cti jazyku svému, neboť nesluší žádnému dobrému tak umříti, aby nic památného po sobě neučinil. A protož otec muoj to mi radil i předkové naši, abychom, kdež mohúc, dobrého jména dobývali. Otec muoj, ten jest orla svým životem dobyl a jáť buohdá miením lva dobytí. A toť prsten na svědomie dávám a tvůj persten z tvého prstu беру, protož aby žádnému nevěřila, leč ten prsten sama uzříš. Znamenajž jej převelmi dobře. Jestliže jeho po sedmi letech neuzříš, věz, žeť živ nejsem. A co sem na své mysli umyslil, jinak toho neučiním, bycht' měl hrdlo ztratiti.,, (...)

(...) Třetíe léto již přicházíše, Bruncvík již jediný bieše s jedním starým rytířem jménem Balád. I řekl jest Bruncvíkovi: „(...) Jestliže ty mne chceš poslúchati, chcít' tu radu dáti, že odtud vyjdeš, ale nevím, blíže-li či dále budeš. Jáť již starý nedbám, mněť jest již zde ostati. Než přideš-li kdy k štěstí, rozpomeň se na mú věrnú službu.“ Bruncvík vece: „Věrný rytieři můj, kterak by to mohlo býti, bych já odsud vyšel? Neb sem slýchal, kto k Jakštýnové hoře přijde, ten tu věčně ostati musí.“ Vece Balád: „Jest pták jeden, noh slóve, a máť obycej, že sem každý rok jeden přiletí, a což mrchy ostane, v okamžení pochyti i letí pryč. A tu hodinu dobře vie, kdy má přiletěti. Ten tě má vyvésti, jestliže ráčíš, ale dále pak nevím, kterak se bude dieti.“ (...) Tehdy Balád, vzav konskú kuoži, i zmazal ji krví velmi dobře i vsadi do nie Bruncvíka, meč k němu vloživ, i zašil je dobře řemenem a vloživ ho na tu horu.

V devátý den noh přiletě v času svém, v okamžení pochytiv jej, i přiletě s ním daleko na pusté hory, že by jedva ve třech dnech mohl tam dojiti od té hory. A noh třetí den přinese jej a uvrže mezi své děti, aby jedly, a tu jeho povrha, i letěl sám na jinú vnađu. (...) A když to Bruncvík učini a pán buoh jemu pomůže, že jest je zbil, podiví se tomu i pozdvih se z toho miesta a poče u velikém strachu běžeti po těch pustých horách, neb ani ptáka, ani zvieřat tu bieše. A když Bruncvík odtad devět dní a devět nocí běžíše a vzdycky do větších a pustších hor jdíeše, i uda se jemu do jednoho údolě hlubokého vjíti. Tu zaslyši zvuk a hřmot veliký, zastavi se poslúchaje, i uzře, ano lev a saň přeprudce se tepú. Tehdy Bruncvík stoje, i poče mysliti, řka takto: „Nuž, milý bože, kterémuž pomoci? Pro to zvieře, pro lva vyjel sem z své země, i veliký strach mám, a ješče neviem, kterak mi se stane, protož nelzeť jinak, než lvu pomoci, dějž se, jak se děje.“ I dobyv svého meče, přiskoči k sani i poče s ní bítí, lva zastúpiv, neb bieše lvovi velmi těžko. A ten drak jmějíše devět hlav, z každé oheň jako z výhně vycházíše. (...) I vida to lev, rozběh se, i roztrže ji (saň) velikým hněvem napoly i na malé kusy ji rozmeta. Vida Bruncvík sílu do něho tak velikú, poče se lva velmi báti, aby jemu též neučinil, i šel jest přeč, chtě lva rád zbýti. Ale lev pro nic nechtěl ostati, nebo kamžkolvěk Bruncvík se obrátil, za sebú vždy lva viděl. (...) A vida lev na něm hlad, běžev, i uhoni srnu a přinese i roztrže ji napoly, i vloži v usta, poče srnu tu tak horce péci jako v najhorčejší peci, a vyňav, i položi předeň. Vida již Bruncvík velikú vieru lvovu, i milováše jej opět převelmi, a lev poctivé přilehna, hlavu svú jemu na lóno položi. Tu Bruncvík poče jeho hladiti a krotiti. A potom posilniv se Bruncvík, vstav, i jde mezi veliké lesy z hory na horu. (...)

(...) I stalo se, že ve čtvrtěk v první súmrak posadi (Ariolus) Bruncvíka na rozhraní s tiem se vším zbožím i lvem. Když se uzře Bruncvík před Prahú, vzav na se šaty pústeničie, i pojide se lvem. (...) Potom šel Bruncvík na jeden hrad a tu pro pány zemské tajně poslal. Tehdy páni a zemané s radostí velikú jako k pánu svému milému přijeli jsú a do Prahy s ním jeli. Tehdy, když jest král Astronomus s dcerú Neomení pravdu zvěděli, s velikú radostí proti němu daleko vyjeli. Mnoho také jiných z Prahy, starých i také mladých, vyjelo jest proti němu. Tu se radost veliká stala vši zemi, že knieže jejich lva přinesl. A kterak jest měl velikú práci, všem jest to zvěstoval. Zvlášče jeho milá královna Neomenia, tať jest největší radost měla. Potom kázal Bruncvík po všech městech volati a lva na branách malovati a na zemské korúhvi z jedné strany lva šerého v černém poli.

Čtyřidceti a pět let živ jsa, potom jediného syna s svú královnú jmějíše a tomu přezděl Ladislav. A pak v dobré starosti dni své dokonal. A lev velikú věrú a tesknostmi nechtěl jest po něm živ zóstatí. Velikými žalostemi zařval, až i umřel.

Chvála bud' bohu na výsostech.